

Fuchs Jenő, három korszak elfeledett bajnoka

OTDK-előadás

Szücs Gábor

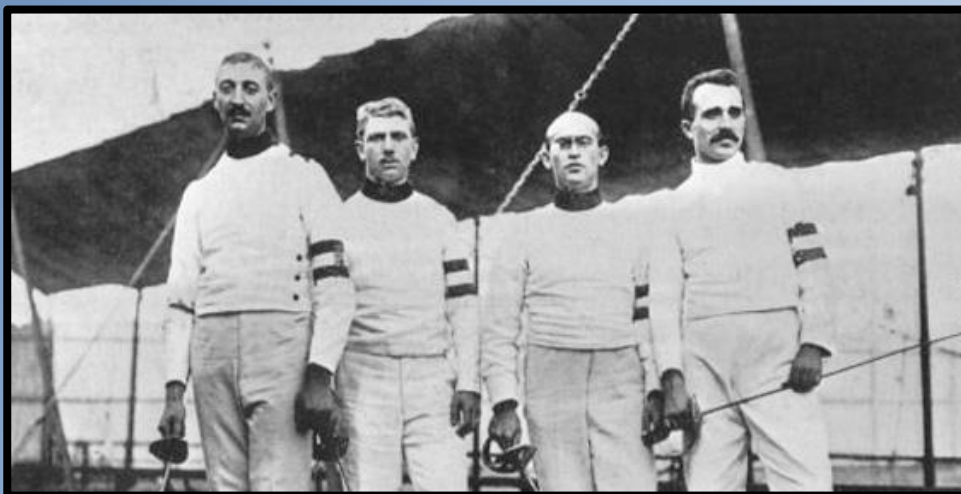
Debreceni Egyetem

Témavezető: Dr. Barta Róbert

Egyetemi docens

I. Témaválasztás

- Személyes érdeklődés a vívás története iránt
- Fuchs Jenő személye:
 - Az első olimpiai bajnok vívónk
 - Rejtélyes és egyben legendás alakja a vívás történetének
 - Az egyetlen Vaskeresztes munkaszolgálatos magyar zsidó
 - A BÁÉT utolsó főtitkára
 - Napjainkra elfeledett alakja a történelemnek

II. Megválaszolandó kérdések

- Fuchs Jenő életútjának társadalomtörténeti vonatkozásai
- Milyen körülmények között került sor ezekre a tettekre?
- Hová tűnt 40 év Fuchs hivatalos életrajzából?
- Miért az ismeretlenséggel határos ma a neve?

III. Felhasznált források

- Sporttörténeti művek
- A korabeli zsidó és magyar társadalommal foglalkozó művek
- Levéltári anyagok
- Korabeli és mai újságcikkek
- Tőzsdetörténet
- Siófok városának helytörténete

IV. A dolgozat szerkezete

- Fuchs Jenő ifjúkora és bekerülése a honi vívósport világába
- Fiatal ügyvédből díszvendég, olimpiai bajnokból rab
- Állítólagos kommunistából önkéntes munkaszolgálatos tőzsdetitkár
- Vaskeresztes főtitkárból siófoki remete
- Legendából legenda

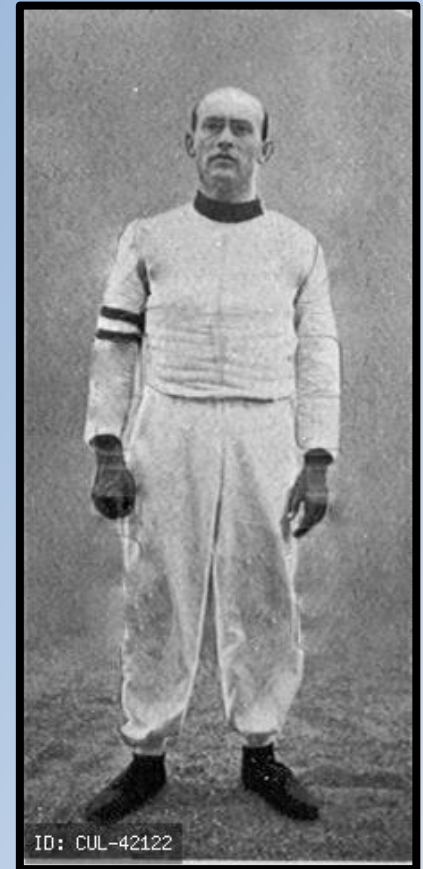

Fuchs Jenő ifjúkora

- Az apa a Pallas nyomda gépmestere, az anya lovasberényi származású, a házasság egyenlőségen és szerződésen alapszik.
- Fuchs jó tanuló, rendszeresen sportol, ugyanakkor a zsidónegyedben él, zsidó vallású.
- Ennek megfelelően kettős kulturális identitást szív magába.
- Vívás -> tudatos készülés az értelmiségi pályára (Fodor terem, Rákossy Gyula)

Fuchs ellentétes megítélése a (vívó)társadalomban

- Vívósport: magának való, különc, ingerlékeny és hamar felfortyanó
- Egy barátja: csendes, halk szavú, intelligens és barátságos
- Közös vonások: Szerénység, minden izgalom és elfogultság nélkül nyíltan nem kedvelte azt, akiről úgy érezte, hogy nem tiszteli

A Vaskereszt története

- 1936 – Berlinben jár a magyar csapattal
- 1939 – kikeresztelkedés
- 1942 – tartalékos tisztként önként jelentkezik a hadseregbe, munkaszolgálatosként jut ki a frontra
- 1942 őszén Vaskeresztet kap és az alakulatát hazarendelik
- Hazakerül, többet nem hívják be, folytatja a munkáját a tőzsdén

Fuchs Jenő pályájának vége

- 1947. december – kollektív szerződés, Fuchs ekkor miniszteri bért kapott (2640 Ft /hó)
- 1948. február 12. – „Megszűnik a tőzsde!”
- 1948. március 31. – Megszűnik a tőzsde.
- 1951 – Siófokon él, betegen
- 1952 – Államosítják a siófoki villáját

Az életpálya vége

- 1955 – Iszonyatos szegénységben, megtörve és betegen hal meg.
- És ami utána van: Diszkréció mellett temetik, a korban nem nagyon emlékeznek rá...
- Mai megítélése

V. Fuchs Jenő emlékezete

- Vélhetően a kommunista/ marxista történetírás nem tudott mit kezdeni a személyével
- Vélhetően a mai közbeszéd sem tud
- A külföldi források csak a sporteredményeit közlik
- Nevét nem viseli tér, sem utca, egyedül Siófokon van emléktáblája

VI. Összegzés, a dolgozat új megállapításai

- Elkészült Fuchs Jenő összefoglaló életrajza.
- Az ország ekkor valóban a lehetőségek országa volt egy zsidó fiatal számára is.
- A Horthy-rendszert erős túlzás tekintélykórosnak és antiszemitának beállítani
- Fuchs életpályája a korban tipikus zsidó életpálya, de annak minden szélsőségével.
- Fuchs Jenő mellett kérdéses, hány hozzá hasonló kaliberű ember került elfeledésre.

VII. A kutatás jövőbeni irányai 1

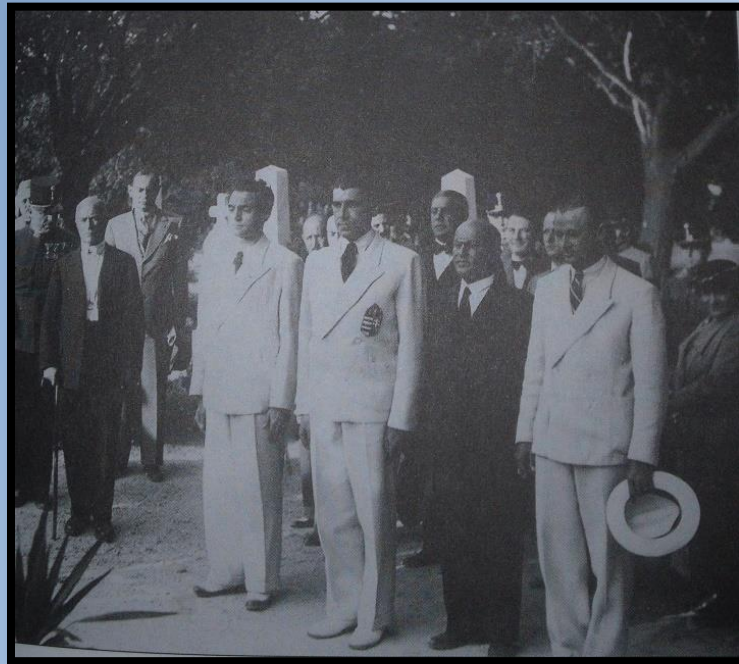
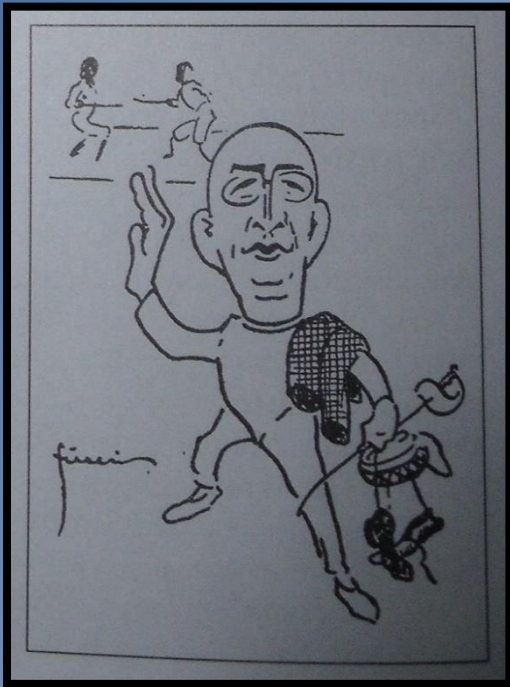
- 1945 – letartóztatják, mint minősített fasisztát. Nem található róla állambiztonsági anyag – kérdés: Miért nincs?
- 1936-ban az olimpia egyik díszvendége volt (zsidóként), illetve érdekes kérdés a Vaskereszt története is.
- Ezekre a válaszok Németországban vannak (Bundesarchiv Militärarchiv).

A kutatás jövőbeni irányai 2

- Dr. Nagy Béla személye és befolyása a magyar vívósportra
- Friedrich Trompeter személye, élete és kapcsolati hálózata
- A magyar tiszti vívók viselkedése

A kutatás jövőbeni irányai 3

- Fuchs Jenő tevékenysége 1928 és 1936 között
- 1928 – az utolsó versenye
- 1936-ban már a sportvezetésben ténykedik

VIII. Válasz az opponensi észrevételekre

- Zulawszky Béla százados szerepe – 1897-1912 között tanár volt Kőszegen.
- Fuchs tartalékos tisztsége – a Kriegsarchivban nem szerepel
- Külföldi kitüntetés – kutatás alatt
- Hazatérés Bécsen át – Szilágyi György említi, más nem. Jány szavait szintén (hivatkozás Szepessy Gézára)
- Más zsidó olimpikonok munkaszolgálatára – hazafiasság

Köszönöm a figyelmet!

